

CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

GAEAF 2022

**TGAU
LLENYDDIAETH GYMRAEG - UNED 1
HAEN UWCH
3010NA0-1**

RHAGARWEINIAD

Defnyddiwyd y cynllun marcio hwn gan CBAC ar gyfer arholiad 2022. Penderfynwyd arno'n derfynol yn dilyn trafodaeth fanwl mewn cynadleddau arholwyr gan yr holl arholwyr oedd yn ymwneud â'r asesiad. Cynhaliwyd y gynhadledd yn fuan ar ôl sefyll y papur fel y gellid cyfeirio at yr amrediad llawn o ymatebion ymgeiswyr, gyda sgrïptiau wedi'u llungopïo yn sail i'r drafodaeth. Amcan y gynhadledd oedd sicrhau bod y cynllun marcio wedi'i ddehongli a'i gymhwyso yn yr un modd gan yr holl arholwyr.

Gobeithir y bydd y wybodaeth hon o gymorth i ganolfannau ond cydnabyddir ar yr un pryd y gallai fod gan athrawon safbwyntiau gwahanol ynglŷn â manylion neu ddehongli gan nad ydynt wedi bod yn rhan o'r gynhadledd farcio.

Mae'n flin gan CBAC ond nid oes modd iddo ymgymryd ag unrhyw drafodaeth na gohebiaeth am y cynllun marcio hwn.

TGAU LLENYDDIAETH GYMRAEG

UNED 1 - HAEN UWCH

GAEAF 2022 CYNLLUNIAU MARCIO

Rhaid Peidio Dawnsio yng Nghaerdydd gan Emyr Lewis

Jîns gan Meirion MacIntyre Huws

Cymharu

Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Mae'r ddwy gerdd yn trafod yr hyder i wneud yr hyn yr ydyn ni eisiau ei wneud. Mae Emyr Lewis eisiau mynd allan i ddawnsio ac mae Meirion MacIntyre Huws eisiau gwisgo ei hoff ddilledyn.
- Mae'r cymeriadau yn RhPD yn gaeth yn y dechrau ac yn gorfod dilyn rheolau. Nid yw MMH yn gaeth i unrhyw reol. Mae'n gwneud fel y mae'n dymuno.
- Mae'r cymeriadau yn RhPD yn gorfod gwisgo mewn ffordd arbennig 'sgidiau coch', ond un sy'n gwisgo fel y mae'n dymuno yw MMH.
- Yn y ddwy gerdd gallwn weld bod 'llenwi'r stryd' yn digwydd. Unigolyn sy'n gwneud hyn yn 'Jîns' ond mae 'RhPD' yn cyfeirio at nifer o bobl.
- MMH yw'r un peryglus yn 'Jîns' tra mai'r Heddlu Cudd yw'r rhai peryglus yn 'RhPD'

Rhaid Peidio Dawnsio yng Nghaerdydd

Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Mae'r gerdd yn agor yn orchmynnol ac yn benodol iawn. Gallwn glywed beth *na* allwn ni fod yn ei wneud, a phryd yn union.
- Clywn hefyd pwy sy'n ein gwahardd, ac yn gwneud y rheolau.
- Cawn glywed hefyd yn lle mae'r gwaharddiad yn weithredol.
- Mae'r ail bennill yn manylu ar un goddefiad o'r rheol, sef beth yw'r amodau sydd eu hangen fel y gellir bod yn dawnsio wedi deg o'r gloch.
- Mae'r cyfyngiadau hyn yr un mor hurt â'r rheol wreiddiol.
- Cawn yn y pennill olaf ddarlun o rai sy'n 'beiddio torri'r rheol'. Nid yw'r rhain yn gwrando ar awdurdod lle mae'r awdurdod hwnnw'n afresymol.
- Mae byd natur fel petai'n gymorth i ganiatáu i'r dawnsiwr fynd allan heb i'r awdurdodau fod yn gwybod.
- Pan fydd y swyddogion yn 'gynnes yn eu ffau', mae'r dawnsiwr yn brwydro yn erbyn yr elfennau i fynd allan i herio'r drefn. Gwnânt hynny drwy ddiosg eu sgidiau cochion a mynd allan yn droednoeth.
- Trosiad yw'r gerdd am sut y gall pobl gyffredin fod yn herio'r drefn pan mae'r drefn honno'n ceisio eu rheoli'n afresymol.

Jîns

Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Cawn ddarlun o fachgen neu ddyn wrth ei fodd yn gwisgo'i hoff bâr o drowsus!
- Beth bynnag yw'r tywydd, mae hi'n braf os yw'r bardd yn gwisgo'i jîns. Mae'n dangos pa mor gartrefol y mae yn ei ddilledyn.
- Mae'r pâr o jîns yn rhoi hyder iddo, hyder na fyddai ganddo efallai pe na byddai'n gwisgo'r jîns.
- Mae'r bardd yn creu rhestr sy'n adlewyrchu ei fod bron â bod yn newid ei gymeriad wrth iddo fod yn gwisgo'r jîns.
- Mae'r gerdd yn cyrraedd uchafbwynt ar y diwedd gan awgrymu bod y jîns bron fel tarian yn ei wneud yn anorchfygol.

Neges

Yr un yw neges y ddwy gerdd yn sylfaenol, sef astudio'r syniad o wneud fel y mynnwn. Dyna sy'n digwydd yn y ddwy gerdd. Mae wedi digwydd o'r dechrau gan MMH, ond digwydd erbyn y diwedd a wna gan EL. Mae MMH yn gwrthod cael ei gaethiwo i wisgo mewn ffordd arbennig, ac erbyn y diwedd mae'r gymdeithas yn 'RhPD' yn gwrthod cydymffurfio.

Arddull Rhaid Peidio Dawnsio yng Nghaerdydd

Gellir sôn am bwyntiau megis:

Enghraifft	Nodwedd
Rhaid peidio dawnsio	negydd
yr Heddlu Cudd a'r Cyngor	rhestru
ar stryd na pharc na heol coch	rhestru/negydd
niwl a'r barrug yn fwgwd	ansoddair
barrug/poethion	trosiad
	cyferbyniad

Arddull Jîns

Gellir sôn am bwyntiau megis:

Enghraifft	Nodwedd
yn y tŷ neu allan	cyferbyniad
aflafar	ansoddair
llenwi'r stryd	trosiad
arwr	trosiad
yn rafin ac yn rêfiwr	rhestru
amdanaf y mae denim	ailadrodd

Mesur

Rhaid Peidio Dawnsio yng Nghaerdydd: Mydr ac Odl

Mae'r defnydd o fydr ac odl yn adlewyrchu symudiad y dawnsio. Mae'r odl yn awgrymu'r harmoni sy'n digwydd wrth i bobl fynd ati i greu trefn wrth ddawnsio. Mae'n eironig y byddai'r awdurdodau'n cyhuddo'r dawnsiwr o greu anhrefn.

Jîns – Cywydd

Mae'n eironig bod cerdd am dorri rheolau yn defnyddio mesur caeth. Efallai fod y bardd yn awgrymu ei fod yn gaeth i wisgo jîns!

<p>31-40</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dadansoddi a dangos dealltwriaeth dreiddgar o'r cynnwys a'r neges/thema • Trafod yn dreiddgar addaswydd ac effeithiolrwydd arddull, mesur ac iaith i greu awyrgylch • Defnyddio termau beirniadaeth lenyddol yn dreiddgar • Dangos ymateb personol treiddgar • Defnyddio dyfyniadau yn effeithiol • Cymharu testunau'n fedrus • <i>Cyflwyno'r gwaith yn glir a chydlynol</i> • <i>Gafael sicr iawn ar sillafu, atalnodi a gramadeg</i>
<p>21-30</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dadansoddi a dangos dealltwriaeth dda o'r cynnwys a'r neges/thema • Trafod yn dda addaswydd ac effeithiolrwydd arddull, mesur ac iaith i greu awyrgylch • Defnyddio termau beirniadaeth lenyddol yn dda • Dangos ymateb personol da • Defnyddio dyfyniadau yn addas a phwrpasol • Cymharu testunau'n ystyrion • <i>Cyflwyno'r gwaith yn glir a threfnus</i> • <i>Gafael sicr ar sillafu, atalnodi a gramadeg</i>
<p>11-20</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dangos dealltwriaeth eithaf da o'r cynnwys a'r neges/thema • Trafod yn eithaf da addaswydd ac effeithiolrwydd arddull, mesur ac iaith i greu awyrgylch • Defnyddio rhai termau beirniadaeth lenyddol • Dangos ymateb personol eithaf da • Defnyddio dyfyniadau yn addas • Cymharu testunau'n eithaf da • <i>Cyflwyno'r gwaith yn drefnus</i> • <i>Gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg ar y cyfan</i>
<p>0-10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dangos peth dealltwriaeth am gynnwys a neges/thema • Trafod ychydig ar addaswydd arddull, mesur ac iaith i greu awyrgylch • Defnyddio ambell derm beirniadaeth lenyddol • Ymgais i ymateb yn bersonol • Defnyddio ambell ddyfyniad • Ymgais i gymharu testunau • <i>Cyflwyno'r gwaith yn lled drefnus</i> • <i>Gafael anghyson ar sillafu atalnodi a gramadeg</i>